

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Népünk egészsége érdekében.

Napjainkban, midőn a sorozások vár-
 megyeszerte lefolytak és azok cse-
 kely eredménye minden körben
 méltó megdöbbenést kelt: nagyon
 célszerű és tanulságos intézkedés
 volt a betegágyból alig föllábadt
 m. k. kultuszminiszter részéről, figyelmeztetni és
 ráutalni a közönséget mindama tényezőkre, me-
 melyek a nagy halandóság okaitul tekinthetők és a
 csenevész nemzedék szaporodását előmozdítani
 látszanak.

Trefort Agoston nevéhez fűződik azon dicső-
 ség, hogy hazánkat e tekintetben még pozsonyi
 képviselő korában felélesztette és megtanította,
 hogy a gondviselésben való vak bizodalmat az
 embernek öngondozással kell észszerű alapra fektetnie.

Ezen meggyőződésének visszhangja ama ren-
 delet, melyet április 6-iki kelettel az ország összes
 tanhatóságaihoz intézett. E rendeletében azokról
 kíván gondoskodni, akik eddigelé a közegészség-
 ügyet a kores házi szokások szerint vették
 figyelembe. Nevezetesen a falusi népiskolák be-
 rozsdásodott ablakkereszeit csavargatja és a pat-
 riarhális szemégtödrök mikrobatáit igyekszik a
 községi kutaktól távol tartani.

Igen helyesen! Mert ha azt akarjuk, hogy a
 népek érzi a egészséges testgondozás iránt
 kifejldjék: máshol nem kezdhetjük az új divatot,
 mint az iskola kilincsenél. A mi népünk stoikus
 érzéketlenséggel viseltetik minden iránt, ami őt
 árszai nembánomságában zavarja. Az egészséget
 olyan ingyen való égi ajándéknak tekinti, mely-
 lyel az Isten minden szegény embernek tartozik.
 Azt, hogy a tisztaság fokozása és a természetes
 veszélyek kerülése az emberi fejlődés testi részére
 befoly, már csak azért sem hiszi el, hogy ne
 kelljen magát rabszolgajáromként reánehéző örö-
 költ gondatlansága alól emancipálni és törökies
 kényelmét egy, vagy más tekintetben megza-
 vartatni.

A rendelet oly keveset kíván és mégis oly
 széles körre terjed ki, hogy azt minden tekintet-
 ben sürgetőleg kell közfigyelembe ajánlanunk.

Azon szerepünkben folyólag, hogy e nagy
 vármegye értelmiségével folyton szellemi össze-
 kötöttségben állunk, levonjuk a kötelességszerű
 következtetéseket.

Nem markolunk sokat, nehogy keveset
 fogjunk.

A rendelet két általános mozzanatot emel ki.

Egyik az, hogy az ivóvizet a szükségtelen
 és erőszakos megtörtötéstől óvja; a másik az,
 hogy a lakóházak és iskolák szellőztetésének di-
 vatját emlegeti.

Tebát az ivóviz javítása és a szobai levegő
 tisztítása lenne az a két egészségügyi tényező,
 melynek érvényesülését kívánja. Egyik sem ke-
 rül pénzbe; és ennyiben már a félsiker biztosítva
 van neki. De csak úgy, ha lesz minden község-
 ben ember, aki az ígét testté változtatja.

Alázatos nézetünk szerint első sorban a temp-
 lomi szószék; második sorban a tanító közre-
 hatása kívánatos. De itt nem lehet megállani;
 mert utóvégre a pap és tanító nem prédikálhat,
 nem hirdethet folyton ugyanegy leckét.

Eppen azért a járási, illetve községi orvos
 urakhoz fordul kérő szavunk. Nekik kell a köz-
 egészségügy érdekében új divatot teremteni. Ha
 ők indolensek, a miniszter rendelete csak a felső
 tizezerig hat el. De ha ők komolyan fogják föl
 hivatásukat és nem csüggednek el a kapacitás-
 ban: akkor a szakértelemmel és tapintattal tá-
 mogatot tanügyi közigazgatásnak ezen emberba-
 ráti sugalmát okvetlenül nagy siker fogja kísérni.

Hogy a községeknek és az aposztrofált ér-
 telmiségi közegeknek a többször dicsért rendelet
 állandóan kezüknél maradhasson: sietünk annak
 minden más folyó ügy mellőzésével itt rögtön
 helyet szorítani.

Az iskolásgyermekek egészsége. Az is-
 kolás gyermekek egészségének megóvása érdekében,

Trefort Agoston, vallás- és közoktatástügyi miniszter a
 következő körrendeletet intézte valamennyi kir. tanfel-
 ügyelőhöz, egyházmegyei főhatóságához és megyei köz-
 igazgatási bizottsághoz: A mindennapi jelentésekből, de
 általában a köztapasztalásokból tudomásával bírok annak,
 hogy szeretszét a hazában, annak csaknem minden isko-
 lái az év különböző részében hatóságilag bezártnak s
 az ifjuság a tanulástól szünetelni kénytelen, egyik vagy
 másik uralkodó s többnyire ragályos betegség üt ki a
 községben, vagy magában az iskolában és a hatóság a
 betegség terjedését ez uton igyekszik megakadályozni;
 rendszerint ez intézkedés körül forog a nyavalyák el-
 leni védekezés. Ugyancsak a mindennapi tapasztalás
 élénken állítja elém az ifjuság egészségtelen állapotát,
 elcsenevését és a korai halál által való mód nélküli
 pusztulását, sőt azt is fájdalommal kell szemlélnem, hogy
 gyakran a felnöttek nagy része is, az uralkodó betegsé-
 gek miatt, a halál martalékává lett. A veszedelmes vál-
 tóláz, a ronesoló toroklob, börkittések, himlő, a hagy-
 máz (typhus) s ezekhez hasonló betegségek azok, melyek
 hazánk minden vidékén állandó tanyát ütöttek s puszt-
 títanak. Méltó aggodalmat keltő jelenségek ezek s in-
 tenek arra, hogy e bajokon teljes erőmmel segíteni igye-
 kezsem. Akkor halandóság az ifjuság, sőt a felnőtt
 emberek közt a polgárisult országokban nincs sehol, mint
 nálunk. Nem rég annak az ideje, hogy az emberi nemet
 e tizedelő betegségek, a polgárisult nyugati nemzetek
 közt, éppen úgy uralkodtak, mint uralkodnak nálunk máig
 is; de a gondos hazafiak kitaró szívóssággal keresték
 ott e bajok okát s nem nyugodtak meg mindaddig, míg
 a veszélyek forrását meg nem találták s célszerű intéz-
 kedések alkalmazásával a bajok főokait el nem távolí-
 tották. A bajok főokait legfőképpen az emberi lakások
 romlott levegőjében és az italul használt megfer-
 tőtötetett vízben fedezték fel. A bajok e két kutfejét
 távolították el s állhatatosan gondoskodnak ezek távol-
 tartásáról s a mióta ezt gondosan cselekszik, a felsorolt
 pusztító nyavalyák megkevesbedtek s lassankint végekép
 meg is szűntek. A növekedő ifjuság egészségesebbé vált
 s a különböző természetű halandóság a legalsóbb fo-
 ra szállt le és a nyugati nemzetek feltűnően szaporod-
 nak. A mi más nemzeteknek sikerült, kell hogy sikertől-
 jön nekünk is, ha az egészségügyre kellő és kitaró
 gondot fordítunk. Hogy a néptünk közt dúló e nyava-
 lyák forrását nekünk is az emberi lakások romlott leve-
 gőjében és a nép által használt megfertőtötött ivóvíz-
 ben lehet feltalálni, meggyőződhet arról az ép szagló
 szervvel bíró minden egyn, ha egy oly iskolaterembe
 nyit be, melyben egy csomó gyermek csak pár óra
 hosszat együtt ül. Sőt csudálkozni fog, hogy az ott tá-
 madt kiállhatatlan rossz levegőben mindnyájan el nem
 kábulnak s le nem dobbannak. Az ily ártalmas levegő
 jelenvoltáról még inkább meggyőződik mindenki, ha
 köznéptünk rendszerint gyéren is világított és soha vagy
 ritkán szellőztetett lakásába belép, vele együtt ott állan-
 dó lakó a miasmatikus romlott levegő. Látni való, hogy
 az ily levegőjű iskola teremben tartózkodó gyermekek
 s házakban lakó családtagok életereje lassu elernye-
 désnek s reudes pusztulásnak van kitéve. Hozzájárul e
 nyomor főforrásához, a támadó s uralkodó betegségek
 másik főtenyezője, hogy a nép ivóvizét rendszerint oly
 kutakból meríti, melyeknek közelében elég gondatlanul
 állati szemeteket öntögetnek, sőt ürüléket is halmoznak
 fel. Ezek tisztatlanságait az esővíz kimossa és vagy
 egyenesen a kutba bevezeti, vagy lassanként a föld li-
 kacsainál beszivárogtatja. A mely nép ilyen romlott le-
 vegőben s főtlaplálékeként ilyen ivóvízzel él, annak kö-
 rében állandó tanyát üt a váltóláz, a ronesoló torok-
 lob, a börkittések, a himlő, de mindenkiféle a hagymáz,
 pedig e betegségek egyike magában elégséges arra, hogy
 különösen az újonnan született gyermek, a növekedőben
 levő ifjuság, sőt még a felnőtt emberek is legalább el-
 csenevesszenek és nagyrésztük végekép elpusztuljon. Ily
 körülmények közt ne csodálkozzunk azon, hogy néptünk
 mérték felett pusztul, megmaradt része elcsenevész és a
 helyett, hogy a természet törvénye szerint szaporodnánk,
 pusztulunk, vesztünk. Romlásunk e kutfejét be kell
 dugnunk s e nyavalyák fészkeit el kell távolítanunk,
 melyeket meg is tehetünk gondos utánlátással, folyto-
 nos oktatással, szigorú felügyelettel, mert ezek orvosi
 szere, iskolák és lakások levegőjének tisztántartása és
 az ivóvizek minden állati anyag belekeveredésétől való
 megórzése. Ez oknál fogva felkérem a czimet, hogy a
 felügyelete és vezetése alatt álló tanítókat oktassa, vé-
 zerelje, sőt kényszerítse, miszerint a gondjaira bizott
 tanuló gyermekek iskolai levegőjét gyakori szellőztetés-
 sel állandóan tisztán tartassa vagy tartassa. Állandó éber-
 séggel ügyeljen arra, hogy az iskolai kutak környékére,
 sőt az egész udvarra állati szemetek, ürülékek le ne
 rakassanak, a kutakba sehonnán az ily alaptól származó
 mérge be ne hatolhasson; tegye kötelességükké, hogy a
 reájuk bizott ifjuságot tanítsák általában az egészség-
 tanra, de különösen a szobai levegő tisztántartására, az
 ivóvíz megválasztására, minden alkalommal figyelmezt-
 tesse őket a rossz levegő és a megfertőtötött víz hasz-
 nálatából támadó életveszélyes betegségekre. Hagyja
 meg a cím a tanítóknak, sőt tegye kötelességévé a lel-
 készeknek is, hogy a köznepet kiváló gonddal oktassák
 és vezéreljék lakó szobáik levegőjének, kutáik s udva-
 raik környékének tisztántartására. Ily intézkedés és ezen

intézkedés végrehajtására fordított minden gonddal, ha
 lassan is, eljuttatjuk néptünket oda, hogy gondos óvako-
 dással az elcsenevészéstől, sőt a szeretlen pusztulástól is
 megmentjük. Budapest, 1888. április 6. Trefort, m. p.

Levelváltás a Tolnai-estély alkalmából.

I. A szerkesztőhöz.

Dr. Bayer Ferencről.

Köszönöm, hogy a Tolnai előadását és felolvasását
 bírálatom ellen védelmező antikritikával szemben fönn-
 tartotta jogomat, esetleges viszonyválaszra. Nemis hagy-
 hatom szó nélkül Dömötör Pál ur ökleldözését, melyben
 hatalmas doronggal esik nekem.

Látom, ön ijedten huzza föl szemöldökét a dorong
 szóra, mintha azt kérdezné: hogyan fogja ez az egyn
 szavait végezni, ha már kezdetén dorongot emleget?!

Nyugodt lehet szerkesztő uram, ildomos elbá-
 nás és irodalmi tisztesség dolgában nem köve-
 tem Dömötör Pál ur nyomát, — és csupán néhány sze-
 rény észrevételre szorítokozom.

Dömötör Pál ur mint jogászember nagyon jól is-
 meri a cáfolás azon módját, mely az ellenvélemény egy-
 egy tételeit kiszakítva a többi közül, ezt megdönteni
 igyekezik, hogy a többi tarthatatlansága ebben világítás-
 sék meg; valamint a ráfordítást is, s ezek sikerében
 bizván leckézett meg engem.

Pedig midőn én bírálatomban azt mondtam, hogy
 rövid ideje lakom Zomborban s így ítéletem részrehaj-
 lás nem vesztegetheti meg, — e nyilatkozatomat elfo-
 gultatlan ember csak úgy érthette, hogy semmi okom a
 vidéki város műbarátjainak diletantismusát a fővárosból
 lejött országos híri író rovására földicsérnem csak azért,
 mert magam is a provincia lakója vagyok. És midőn
 Tolnairól azt vallám, hogy színházat, hangversenyt lá-
 togató közönségünk értelmi színvonalára iránt tájéko-
 zatlan volt, — nem hiszem, hogy e szavaimat Dömötör
 Pál ur kivételével valaki is arra magyarázná, hogy ab-
 ban intelligenciánkat nevezem tudatlannak; sőt ellenke-
 zőleg, nagyon is világos ezeknek azon értelme, hogy
 Zombor értelmiségének színvonalára sokkal
 magasabb, semhogy azt Tolnai itten tartott szabad
 előadásával és felolvasásával elérte volna. Ebből pedig
 távolról sem következik az, hogy én doctrinair for-
 mákban elfogultan megtagadtam volna Tolnaitól, hogy
 költő; hanem egyedül az vonható le észszerűen szavaim-
 ból, hogy Tolnai úgy vélte, elég lesz nekünk ez is, ennyi is.
 Ez ellen volt s van kifogásom; és e részben ha megszava-
 tatnók a színházat megtöltött díszes közönséget, — ket-
 tőnk közül melyikünk véleménye nyerne abszolút többséget,
 vajjon Dömötör Pál uré-e vagy az enyém, — az én sze-
 memben éppen nem kétséges. Mert én a magam részéről
 meggyőződésemitl vettem, hogy intelligenciánk Tolnaitól
 — éppen mert országos hírnévű író — jóval többet várt,
 mint amit nyújtott a drámáról szóló irodalmi cseve-
 gésében és Mozgó uram torrajzában; Tolnai-
 nak el kellett készülnie lennie arra, hogy nem annyira
 vegyes, mint inkább válogatott közönségnek fog
 beszélni.

Amit pedig Dömötör Pál ur a realizmus jogosult-
 ságáról a költészetben mond, — ahhoz semmi szavam;
 de én nem is szólottam Tolnai realizmusa, hanem
 naturalizmusa ellen, mert a „Közügyek barátja“
 nem annak, hanem emennek terméke, s realizmus meg
 naturalizmus nem egyazon fogalom. És én e részben
 bátran merem elmondani, hogy a „Közügyek barát-
 já“ban éppen nem tükröződik Tolnai egyéni-
 sége.

Az igen természetes, hogy a rendezőség nem ren-
 delheti meg a felolvasást; és hogy azt magamtól tud-
 jam, nem vélte Dömötör Pál ur fölelem feltehetőnek?
 Különbösen én a rendezőséget semmi mulasz-
 tással sem vádoltam, sőt ellenkezőleg a művészeti
 számok oly sikertült betölthetőségét kizárólag az ő tapinta-
 tának tudtam be érdemül, és szavaimból csak rabulisti-
 kával olvasható ki vád ellene.

Vajjon mennyiben volt Tolnai ez előadása, illetve
 fölolvása alkalmából nekünk zomboriaknak vendé-
 günk, arról nem szólok kimélethől (hisz bírálatomat
 is ez sugalta volt), hanem utalok számottevő körök eb-
 belől elég hangos véleményére. De az már mégis csak
 sajátosság értelmezés (hogy ne használjak erősebb s ta-
 lálabb kifejezést), hogy Tolnaival szemben „csak ildom-
 mosan regisztrálnom kellett volna az est lefolyását.“
 Hát hiszen ami az ildomoságot illeti, a közönségre
 bizom nyugodt levelekkel annak megítélését: vajjon bírá-
 latomban megvan-e az; mert én éppen nem azt tettem
 föl magamban, hogy Tolnait lerántsam; hanem azt is
 tudom, hogy kiméletesebben alig szólhattam volna.
 És ami azt illeti, hogy én még „iskolási fu lehettem“,
 amikor Tolnai „már a nemzet első regényírói sorába lépett“,
 őszintén megvallom, hogy bírálatommal nagyot botlottam;
 mert ha akkor nem vagyok oly kiméletes, ha bírála-
 tomban az ifjuság heve arra ragadott volna, amit Dö-
 mötör Pál ur imputál nekem, — úgy ezzel elejét vehet-
 tem volna az újabb felszólalásomnak s elkertültem
 volna, hogy hírlapírói kötelességüdtől saját reputációm
 de még inkább a nyilvánosság iránt való tiszteletből a

sajtó érdekében másodsor is hozzászóljak e nekem nem éppen kellemes dologhoz.

En bevalom, hogy ifjúságom miatt ebben nagyot botlottam; de hogy az élemedett kor sem ment a botlástól, mutatja Tolnai előadása, mutatja Dömötör Pál ur antikritikája.

Azonban nem leekztetem meg Dömötör Pál urat — mint ahogy ő tervé velem — hisz ő maga is nagyon jól tudja, hogy minden nyilvános tett nyilvános elbírálás alá esik, és hogy a sajtónak nemcsak joga, de szent kötelessége is a közügy érdekében minden egyes alkalommal szavát hallatnia, hogy a közvélemény tükröződjék megfigyeléseiben. Merem mondani, hogy egyéni szavam visszhangja a közvéleménynek.

Ami már most a hazafiság, a magyar államiság érdekeit illeti, alig szenved kétséget, hogy Tolnai jóval inkább szolgálja ennek szent ügyét, ha szabad előadására kellően elkészült s felolvasására sikerülttél művet választ. Hisz éppen a hazafiság, a magyar államiság érdeke lebegtél szemem előtt, amidőn Tolnait oly enyhén bíráltam meg egyfelől, de az előadása és felolvasása ellenjogosan támasztható kifogásokat sem hallgattam el másfelől. Mert meggyőződésem az, hogy a nemzetiségekkel szemben a magyar supremáciát a kulturában és nem a nyers erőben kell keresnünk, és minden jó hazafi azon lesz, hogy a magyar műveltségi felsőbbbségét főleg nemzetiségek lakta vidéken magasra emelje, és ez utóbbiaknak ne szolgáltatson alkalmat arra, hogy saját egyéni fogyatkozásából az egész nemzet alacsony színvonalára merjenek következtetni. Ez az, amiért én Tolnait megróttam; ne mondhasa senki, hogy ime ha országos hírnevű írótól csak ennyi telik, mit ér az egész nemzeti kultúra! Inkább magunk mondjuk el egymás hibáit jóakarólag, semhogy mások éppen nem jóakarattal szemünkre lobbantsák.

Dömötör Pál ur kicsinyléssel, mondhatom megvételével beszélt irodalmi és művészeti kör alapítása ügyében hozzá inézett nyílt levelemről, sőt kegyeskedik úgy félvállról felém gunyolódni Hát hiszen izlés dolga, én nem tilthatom meg neki, ha az ő diplomái neveltsége ilyesre viszi. Mit akarok ilyen körrel? — elmondottam; miért intéztem Dömötör Pál urhoz cikkemet? — mert arravalónak tartottam, hogy e kör létesítését keresztül viszi; mit fogok majd tenni a Tolnai mögött következőkkel? — biztosíthatom Dömötör Pál urat, hogy amikor az alapítandó irodalmi és művészeti kör magasztos célja úgy parancsolja, én nem nézem az embert Tolnainak, Dömötörnek hívják-e, ami érdeme, elismerem, ami vétsége, megrovom; mert én a kritikát önmagamra alkalmazom első sorban, és nagyon jól tudom, hogy ami Dömötör Pál urban halhatatlan, az marad, még ha én le is akarám tagadni, de ami mulandó benne, azt legjobb akaratom sem halhatatlanítja.

Egyébiránt Tolnai maga mondotta pohárköszöntőjében a legjobb, a legtalálhatóbb kritikát az estélyről, amidőn a közreműködött illetensoké és az ő szereplése hőzött levő viszonyra ezt a figurát alkalmazta: „A díszes arany keret a rongyos képnek is kölcsönöz becsületet!”

És ezzel egy és mindenkorra végeztem Dömötör Pál urral. Nekem a személyekhez semmi közöm, én elvet szolgállok, jelen esetben az irodalom s művészet elvét, — s ha a szereplőket szavam érintik, amennyiben magasztos célra egyazon elv szolgálatában a nyilvánosság előtt találkozáunk, a nyilvánosság előtt, ahol mindenkinek jogában áll véleményének kifejezését adnia.

II. Dömötör Pál barátomhoz.

A szerkesztőtől.

Azt a második kritikát én írtam, a szerk. Ugyan „non quis, sed quid“ az elvem; de ez egyszer megmondom azért, mert korhóltad; és így nem vehetem a lelkemre, hogy helyettem netalán más viselje miatta az apasági kereset ódiáját. Ha megdicsérted volna kritikámat, hallgattam volna; de indokolatlanul mondd azt, ahelyett, hogy megcáföldád indokait: „Meséje sovány és mindennapi; tárgya hemzsegett a pöröségektől; főalakjából hiányzott az élet igazsága. Mert Budapesten olyan professzor, pláne örökös bálrendező, akinek foltpápaszemek kandikálnak cipőin, ruházata talpig ütött-kopott, arca csúf és rút, amellet az ötvenes években gázol, — ilyen bálrendező nem létezik.” En sok mindenféle bálban voltam Budapesten, de mindenütt azt tapasztaltam, hogy aki efféle „pályára“ vetemedik, az legalább külsejére nézve okvetlenül dendi kell, hogy legyen. Lehet, hogy te táncoltál olyan Tolnai-féle bálrendező alatt; én nem táncoltam.

Ha egy ilyen termésű rajzot megbámulsz és égig magasztalsz, az a te gusztsusod dolga; de akkor ne mondd legalább azt, hogy „közönségünk két egyén előáll, negyelyzi a kritikusi tisztet s tendenciózan megtámadja Tolnait.” Mert amint én kihallgattam az illetékes férfiak nézetét, merem mondani, hogy alighanem — ti vagytok ketten, a bámulók.

Tisztességre is sziveskedel tanítani, mondván, hogy „a Bácska méltatlan eljárása sérti a vendégjogot, mert hát Tolnai nekünk Zomboriaknak vendégünk volt.” Micsoda vendég? Hol itt a vendég? Aki maga ajánlkozott, hogy majd pénzért felolvas nekünk, s aki lelkéből fakadt gyémántok helyett máramarosi talmiköveket csillogatott szemünk elé, — az csak akkor vendég, ha a város vendége mindenki, aki művészeti adót jó behajtani köztünk; tehát minden hegedűművész, minden recitátor stb.

Kérlek Tolnai érdekében, ne hozd elő többet ezt a helytelen kifejezést s ne beszélj róla olyan egzalálva; mert különben kénytelen lesz valaki ott fönt azt a magas piedesztált, melyről ő a magyar írók önkéntes képviselőit hozzánk leereszkedni vélt és melyet még eddig a kimélet takarva hagyott, föllebbenteni.

Pláne szerinted a városi közönség vendége volt. És pedig milyen vendége? Olyan, akire „nem is állott hivatásában a Bácskának ilyféle kritikát megeresztetni.”

Hát kérdezem téled, mond meg nekem, vajjon kit illet meg a szépirodalmi bírálatmondás joga, ha megtagadod azt két olyan doktortól és tanártól, akiknek ezen tanulmány képezi élethivatását s akik egyenkint legalább tizenöt éve foglalkoznak a nemzeti és klasszikai irodalmakkal?

Különb a diplomákra nem mint érvekre, hanem csak mint körülményekre hivatkozom; de azért annyit merek tartani rólok, hogy: ha megléttük nem bizonyít sokat, hiányuk nem bizonyít semmit.

Mi örüllök, hogy téged sikerült Tolnainak elragadnia; viszont sajnáljuk, hogy tanulmányaink közben elvesztettük már a kedélynek azon, könnyen boldogító naivitását, mellyel mindent, ami a budapesti Parnassusról jó, belértékére való tekintet nélkül agyba-főbe dicséértük.

Midőn a Bácskától, csak azért, mert szerény vidéki lap, eltagadod egy, még eddig az országos hírnév után csak törekvő író megbírálásának jogát, semmivel sem nyilatkozol komolyabban, mint aki azt mondaná terólad, hogy „ilyen kisvárosi bírora csak apróbb ügyeket lehet bízni, a nagyokban — hogy a te szavaiddal éljek — kizárólag a fővárosi bírának „áll hivatásában ítéletet megeresztetni”. Látod barátom, ezért nem fejlődhetik hazánkban a fővároson kívül semmiféle szellemi központ, mert még ilyen számbaveendő emberek is, mint ury magad, nem átalják írásban hirdetni, hogy az ember fejének értékét az dönti el, vajjon Budapesten viseli-e, vagy Zomborban?

Igenis megbíráltuk Tolnait; sőt meg fogunk bírálni még hírnevesebb írókat is, ha önértékesítésből ide jönnek köztünk, és gyenge felolvasásait erősen émelvős (különbön szintén gyenge) tósztokkal; a nők, sőt férfiak szépségének kacér emlegetésével akarják helyreírni és ósregi utcáink szélességéért, minket érdemtelenné utókat dicsőítenek, ahelyett, hogy megmondolnák, mielőtt utra indulnak, mivel tartoznak a belépő jegyeket elkapkodó közönségnek, szépirói hírnevüknek s annak a hazafiságnak, melyet sohase veszünk méltatlanabbul ajkunkra, mint mikor üzleti címtáblául használjuk.

Vagyok, és — ha neked is úgy tetszik, — maradok barátod.

Hírek.

Ritka ünnepély. Gottlieb Márton, e városnak egyik legfiszteltebb patriciusa, a közügyek tevékeny munkása, a kedélyes „Vetter“ és mintaszerű gazda, ritka testi és lelki erőben elérte a mult pénteken 80 éves korát. Terjedt águ rokonsága, a város legelső családjai, elhalmozták a kedves déd- és nagyatát a gyermeki szeretet legbensőbb nyilvánulásaival. A jóbarátok közül egy, ki jelen nem lehetett, igen mulatságos jelképben fejezte ki jókívánatait, rajzolván képe egyik oldalára kvart major bellát vörösből és kvart tiszet zöldből; a másik oldalra pedig az öreg ur kedvenceit: az izletes stülöt és az illatos csibukot. Bizonyára széles körök érzelmeit tolmácsoljuk mi is, ha ezen közkedveltségben részesülő aggasztánnak, még hosszantartó egészséget és testi-lelki épséget kívánunk.

Bérmálás. Majorossy János, fölszentelt tini püspök, bihoros érsektünk képviseletében a jövő hóban bérmálási körutrá indul. Érkezik május 19-én Kelebiára, 20-án bérmál és délután Szabadkára megy. 21—23-án Szabadkán a belvárosi, 24-én a rokusi, 25-én a szt. györgyi, 26-án a ludasi templomokban, 27-én Csantavéren, 28. 29-én Topolyán, 30-án Hegyesen, 31-én Szent-Tamáson; június 1. és 2-án Temerinben, 3-án Ó-Keéren, 4-én Verbászon, 5-én Bajsán, 6-án Ó-Morovicán, 7-én Pacséron, 8-án Bajmokon lesz a bérmálás.

Előléptetések. A hivatalos lap ápril 15-iki száma jelenti, hogy ő felsége Bécsben március 30-án kelt legfelsőbb elhatározásával a kalocsai főszékes-káptalanban; Lichtensteiger Ferenc fölszentelt püspök s olvasókanonoknak a nagyprépostságra, Schwerer János éneklő kanonoknak az olvasó-, Hopf János órkanoonoknak az éneklő, Molnár János bácsi prépostnak az órkanoonokságra, Majorossy János fölszentelt püspöknek és főszékesegyházi főesperesnek a bácsi prépostságra, Latinovits Gábor bácsi főesperesnek a főszékesegyházi főesperességre, Bende József tiszai főesperesnek a bácsi főesperességre, Mayer Béla idős mesterkanonoknak a tiszai főesperességre, Schweitzer József ifj. mesterkanonoknak az id. mesterkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megírított utolsó mesterkanonoki állomást dr. Várogy Gyula címzetes kanonok s nagyobb papneveldei igazgatónak adományozta.

Egyházmegyei hírek. Mészáros Ignác, prépost, ó-kanizsai plébános, a zenta-kerületi alesperesi hivataltól saját kérelmére fölmentetvén, ugyanazon kerület alesperessévé Appel Ede, kerületi jegyző és zentai plébános, kerületi jegyzővé Habram János martonosi plébános nevezettek ki.

Kinevezések. A körösi g. kath. egyházmegyéből Latkovits Mihály, újvidéki g. kath. plébános, a körösi káptalanhoz kanonokká nevezetvén ki, helyébe adminisztratortá Soós György b. kereszturni káplán, viszont ennek helyébe Hranilovits János kucurai káplán nevezettek ki.

Kinevezés. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a kőműves-, kőfaragó- és ácsmesteri képzettség megvizsgálására szervezett budapesti bizottsághoz Tripolszky Gyula kir. főmérnököt, a mi kedves volt főmérnökünket helyettes elnöké nevezte ki.

Pályázat van hirdetve felső-szent-iváni r. kath. plébániára. A kérvények május 15-ig nyújthatók be.

Pályázat. A kalocsai r. k. tanítónő-képző intézetbe csak oly 14 éven túli ép testű leányok pályázhatnak, akik 4 polgári vagy 2 felső leányiskolát elvégeztek és magukat a július 6-7-én tartandó szó- és írásbeli fölvetélt vizsgálatnak alávetik. Ennek tárgyai: vallás-tan, magyar nyelv, történelem és földrajz, meg a számvetés.

Ajánlás. A kalocsai bihoros érsek Germanecz Pál tanfelügyelősi tollnak által szerkesztett, 2 frt 50 kros zárható szobaszellőzháló készültékét régibb divatu iskolák ablakaira való alkalmaztatás céljából az iskolai hatóságok figyelmébe ajánlja.

Meghívó. A zombori I. betegsegélyező és temetkezési-egylet f. év ápril hó 30-án d. e. 9 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melyen a leköszönt egyleti elnök, két rendes és egy pótválasztmányi tag, egy 3 tagu bizottság az alapszabály módosítása végett választandók. Zomborban 1888. év ápril hó 15. Pekánovits András alelnök.

A tartalékosok behívása. Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter, a képviselőház elé törvényjavaslatot terjesztett elő a tartalékosoknak és póttartalékosoknak, ő felsége parancsára, csapattesteikhez békeidején a koronkenti szükséglethez képest való behívására vonatkozólag.

Bölcs intézkedés. Trefort Ágoston vallás- és közoktatástügyi miniszter körlevelet intézett valamennyi egyházmegye főhatóságához, melyben rosszsalásának ad kifejezést ama szokásra vonatkozólag, hogy temetések alkalmával a halottas menet előtt éneklő iskolás gyermekek kísérik a koporsót. Járványok idején ily módon a gyermekek könnyen megkapják a ragályt, vagy pedig, miután többnyire fogyatékosan öltözködnek, meghűlnek. Különb is egész délutánokon át elvonatnak az iskolától. Trefort miniszter tehát most felhívja a főhatóságok figyelmét, hogy e szokás gyakorlását minél előbb teljesen megszüntessék.

Hirdetmények. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a fumei cs. és kir. tengerészeti akademiába az 1888/9. tanév kezdetével való felvétel tárgyában kibocsájtott pályázati hirdetmény, egy a katonai nevelő s képzőintézetekben, valamint a katonatiszti leányok nevelőintézetében rendszeresítési s az 1888/9-iki iskolai év kezdetével betöltendő állami alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény, a városi levéltárban a délelőtti hivatalos órákban az érdekeltek által betekinthező. Kelt Zomborban, 1888. évi ápril hó 6-án. Csibás, polgármester.

Értesítés. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület által május hó 5-re tervezett 6-becsei szántás- és ekeverseny közbejött akadály folytán május hó 16-ra halasztott. E szerint a módosított program a következő: Május hó 10., 11., 12. és 13-án gazd., gép- és eszköz-kiállítás Zomborban. Május hó 11-én szántás- és ekeverseny Zomborban. Május hó 16-án szántás- és ekeverseny Ó-Becsen. A Zomborban tartandó kiállítás és versenyre a tárgyak máj. 6-ig, az Ó-Becsen tartandó versenyre máj. 12-ig kitlendők. Mindkét ekeversenyen résztvevő eszközök Zomborból Ó-Becserre díjmentesen szállítatnak. Kelt Zomborban, 1888. április 16. Rombay Dező titkár.

Megjelent a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület havi közlönye, a gazdasági értesítő március és április havi 3. és 4-ik száma a következő tartalommal: A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület által rendezendő szántás- és ekeversenyek, gazdasági gép- és eszköz-kiállítás és vásár terveze. — A tervezett mintagazdaság kérdéséhez. — Válasz Szobonya Bertalan ur megjegyzéseire. — A gazdasági egyesület üléséből — Az 1887-ik évi aratás eredménye Bács-Bodrogh vármegyében. — A máktermelés. — Legszükségesebb tudnivalók a műtrágyákról. — A buza kapálása által elért eredmény az adai földműves iskola gazdaságában. — Mezőgazdasági gépiparunk fejlődése az 1887. évben. — Apró közlemények: Az okleveles gazdák adójának kétszeres számítása. A phylloxeravész vármegyénkben. Az egyesület maggyűjteménye. Szabályrendelet az éves cseledek felmondási, szegődési idejének megállapításáról. A lovak pókja. A borászati vándortanítói kerületek új beosztása. A takarmány hatása a hus és tojás minőségére. A méztermés 1887-ben. — Vegyesek. — Tagdíjak nyugtatása.

Hymen. Stein Jakab, helybeli Stein és Engel cég főnöke, eljegyezte Basch Henrik földbírtokos kedves leányát, Juliskát Dunavesceről.

Közgyűlés. A zombori I. temetkezési egylet folyó év ápril hó 15-én d. e. 10 órakor a városháza nagytermében az idej rendes közgyűlését Mrakovics György rendőr alkapitány, mint városi kitlított jelenlétében tartotta, a következő tárgysorozattal: 1. A kitörölt tagok folyamodványai. Lauer Adolf helybeli iparos újolag felvétetik, azon megjegyzéssel, miszerint eddigi hátralékos tartozását 8 nap alatt befizetni tartozik. Szigel Borbála pedig, ki időközben Szegedre költözvén s ott meghalt, mivel elszegényedését, illetve fizetéképtelenségét az alapszabályok értelmében annak idején az egyletnek bejelenteni elmulasztotta, dacára hogy 14 éven át volt az egylet rendes fizetője, mi segélyben sem részesítetmi határozottat. 2. Az 1887. évi zárszámadások jóvágyatnak. 3. Tiszújítás. Korelnökek megválasztatik: Reitter Nándor, ki is a 40 tagu bizottságha a következő tagokat ajánlja megválasztatni: Jubász Mihály, Schäffner József, Stebler Lajos, Husvéth István, Richter Ferenc, Reitter Nándor, Sztrilich Mihály, Heindlhofer Róbert, Bittermann Nándor, Szlavay Ferenc, Mrakovics Ferenc, Wagemann Simon, Czedler János, Jauch Ferenc, Középesi János, Sztójácskovits Miklós, Tillingner Ferenc, Pekánovits András, Petróczy Antal, Bácer János, Arzenovits Miklós, Krizmanits József, Budimesevits Gábor, Tényi Béla, Huber Antal ifju, Sztefánovits Uros, Masi-revits Sándor, Czinkler István, Czitzmann Mihály, Thum Vince, Wolf József, Frey Imre, Mayer Károly, Teichmann József, Tárcazy Mór, Mayer Ignátz, Tésits György, Harris Miklós, Sztanimirovits Pál, Meicher Balázs mindannyian egyhangulag megválasztatnak, mire a korelnök megköszönve a benne helyezett bizalmat a közgyűlést befejezetnek nyilvánítja.

Vízarszemle. Alispán urunk f. hó 10. és 11-én Martonos és Ó-Kanizsa védekezését tekintette meg. Martonos kétségbeesetten védekezik, a lakosság bizik, egyedül bizalmukat Matkovits Lajos főszolgabíró ur fáradhatlanságába helyezik, ki már a főmérnök ural 13 nap óta folyton köztük van. Mint maguk beszélik, addig nem félnek, míg a főszolgabíró ur köztük lesz, de ha ő elmenne, ok is utánna mennek. Ó-Kanizsa szintén erősen védekezik, a Tisza folyton árad, az 1881-iki ár magasságából maig 14 centiméter hiányzik. A Horgos felé vivő országrút egy része már víz alatt áll, az út hajlottabb részén nyulgat emeltetett, valamint a martonosi földek lapályosabb részein is Ó-Kanizsa védelmére. Töltésünk alsó része már szivárog. Ha a víz rohamosan árad és gátat szakít, még Ó-Kanizsa is uszni fog.

Belvizeink, melyek szántóföldjeinken tetemes kárt okoztak, lassanként apadnak. Különbösen észrevehető az apadás a Tomaslia nevű mocsáron, hol a lefolyt héten 10—12 cm-rel apadt a vízállás.

Ó-Kanizsáról írják: Kalmár Róza megesegett leány f. hó 10-ik virradójára háromnegyed éves gyermekét megfojtván, egyik utcai kúba dobta, hol másnap megtalálták, a gyilkos anyát rendőrbiztosunk elfogván, előlegesen kikérdezte, azonban tagadja, hogy az ártatlan ficska az ő gyermeke volna, azok, kik szoptatták, azonban fölismerték a kis fuban az ő gyermekét. E hó 11-én kísértetett a gyilkos Zentára.

Melléklet a „Bácska“ 30-ik számához.

A sorozás eredménye. A sorozás Baján e hó 9., 10. és 11-én ment végbe elég jó eredménnyel. Az állandó hadseregbe volt besorozandó 52 fő; erre besoroztatott: utóállított egyenként 1, az I., II. és III. korosztályból 51, a kivételesen felhívott IV. korosztályból 0, összesen 52. — A póttartalék részére volt besorozandó 24 fő; besoroztatott az I., II., III. és IV. korosztályból sorszáma szerint 8, hátralékban maradt 16 fő. — A honvédség részére kivett legkisebb kiegészítési szükséglet 15 fő; besoroztatott: utóállított egyenként 1, a III. korosztályból 14, a kivételesen felhívott IV. korosztályból 0, összesen 15. — Felhívott mind a négy korosztályból összesen 343, besoroztatott 75.

A hidak és kompok fenntartási költségei. A közlekedési miniszter a múlt évben a közúti közlekedésnek a hidakon és kompokon való biztonságára érdekében körrendeletet bocsátott ki, melyhez most pótlólag tudatja a törvényhatóságokkal, hogy e rendelet célja mindazon intézkedések végrehajtását biztosítani, melyek hidakon és kompokon fennálló közlekedésnél a közbiztonsági érdekek megővése végett szükségesek s megelőzni lehetőleg azt, hogy az érintett közlekedési eszközök használatánál balesetek és szerencsétlenségek előforduljanak. A most érintett célnak közérdekben, a személy- és vagyonbiztonság érdekében fekvő elérése végett szükséges kiadások fedezetéről való gondoskodás a törvényhatóság feladatát képezi, mert az érintett intézkedések a törvényhatóság kötelességében álló rendszert, illetve közigazgatási kötelességében álló rendszert s törvényszerűleg a törvényhatóság van hivatva az önkormányzat és közigazgatás kötelességeit megállapítani, valamint azok fedezetéről gondoskodni.

Pályázat van hirdetve jegyzői állásra a zombori kir. törvényszéknél két hét alatt.

Arviz. Lokról írják: Mint a többi hírlapokból kitűnik, a hol víz van, ott jelenleg majdnem mindenütt vízáradás van, tehát nálunk Lok községében szintén a vízáradás a legnagyobb fokban mutatkozik; ki községünk mikénti állását ismeri, az valóban lehetetlennek tartja azt, hogy mi saját erőnkkel képesek voltunk fenntartani az egyetlen utunkat, mely községünkön vezet s melyet magyarul töltésnek hívnak s melynek szélessége 4—5 méter, hossza pedig 180 öl. Községünk körül a földek vízzel vannak borítva s terméseink nagyrésze oda veszett. A töltést éjjel-nappal védtük s nem kellett segédkeztet kérti — kértünk ugyan, de nem kaptunk — s néptünk saját maga erejéből az éjjelt nappallá tevő, csakhogy megmentse egyetlen átjárásunkat, a töltést. De nem úgy mint szomszéd községünk Vilová, hol 4 esendőr stb. ott voltak éjjel-nappal s az Isten a megmondhatója, hogy hány száz zsákot temettek a töltésbe s mit használt? azt, hogy a gáthid-töltést a víz 5 helyen elvitte; s manapság Vilová 52 ház van a vízben s azok közül 3 összedől. Miért? mert bortal s kényszerrel kellett őket saját életük, saját gabnáik s jöletük előmozdítására hajtani. De nálunk nem. Musitzky György közs. bíró és Topavieza Sándor közs. jegyző előadták érthetően a közlegő veszélyt s felhívták a község lakosságát, hogy saját jóakarataukból mentek meg a községet s töltsék kitérhetőleg dolgozzanak a töltésen; s mi lett az eredménye? az, hogy töltésünk megmaradt s bennünket az árvíz el nem sodort. Hát adunk a Mindenhatónak s aztán köszönetet Musitzky György közs. bíró és Topavieza Sándor jegyzőnek, kik idejekorán gondoskodtak arról, hogy miként kell az árvíz, mely elöntéssel fenyeget megakadályozni. Megjegyzem még azt is, hogy töltésünk fenntartása egy krajcárba sem került s mégis megmentettük, holott a vilováói gáthid, melynek töltését az árvíz öt helyen elsodorta, véleményem szerint tán annyi százat is elsodort a közmunkaváltságdíjából.

Eszküvő. Schlachter Károly, külai róm. kath. tanító, f. évi ápril 9-én vezette oltárhoz Zomborban Bosnyák Terka kisasszonyt.

Csiky Szabadkán. Csiky Gergelyt Szabadkára e héten várják. Ez alkalommal az ottani szerb szintársulat az ő tiszteletére a „Sötét pont“-ot adja.

Ujencozás folyik szombat óta városunkban. Az ujencozás eredményét legközelebb közöljük.

Nyilatkozatok. A Krausz Bernát szerkesztésében megjelent „Bácskai Hírlap“ című újság alig pár hónapos korában veszületett gyöngeségben elhunyt. Spangnagel Samu, e lap kiadója, és eservenkei nyomdátulajdonos, kijelenti, hogy e lapon 530 frtot vesztett és hogy nem az ő vonakodása, hanem Krausz urnak szegenlő vezérékírői és munkatársai, az öllök, okozták a lap bukását. A kiadó 200 előfizető jelentkezéséhez (oh feneketlen naivság!) köthette a lap kiadását; és összesen befolyt 54 frt dacára annak, hogy egy hónapig házalt egy ágens gyűjtővel. Kiváncsiak vagyunk ki fog először panaszt emelni ezen, ily szükséges lapnak megszűnése miatt?

Himen. Jusits Antal, helybeli kir. törvényszéki bíró, eljegyezte Zottományi Sándor ugyanítení törvényszéki bíró urnak kedves és művelt leányát, Izabella kisasszonyt.

Arany-ünnepélyt tart a szabadkai gimnázium ifjusága folyó hó 22-én.

Halálozás. Bányász Szilárd, külai kir. járásbírósi iktató, f. é. ápril 11-én élete 35-ik évében, hosszabb szenvedés után, jobblétre szenderült. Általános és nagy részét mellett kísértetett ápril hó 12-én délután az örök nyugalom helyére. Mint hivatalnoknak a kir. járásbírószék személyzete, és mint dalárdatagnak, a dalár-társulat tagjai is helyezték díszes koszorúkat a boldogult ravatalára. A dalárda tagjai el nem mulasztották a temetés alkalmával egy igen sikertűlten és meghatóan előadott „Gyász dallal bucsut venni néhai tag-társuktól. — A boldogult kiválóan jó és pontos hivatalnok volt, aki iránt hivatalnoktársai éppen úgy, mint bárki is, a legjobb szennvel viseltettek. — Áldás és béke poraira!“

Köszönetnyilvánítás. A moholi Szerb Olvasókör választmánya, a folyó évi március hó 18-án saját pénztára javára rendezett táncmulatság alkalmával megtartott sorsjátékhoz felhasználta tárgyakért, a t. c. szives adakozóknak ez uton forró köszönetet mond, nemkülönben a föltűzetteknek, valamint a közreműködő ideiglenes rendező bizottságnak is. A megtartott táncmulatság alkalmából 30 krros beléptidíjából befolyt 40 frt 90 kr, 500 db sorsjegyből 50 frt, föltűzettekéből 16 frt 60 kr. Összesen 107 frt 50 kr. Föltűzettek és pedig: Kovacsity János Moholról 4 frt 40 kr, Jovánó-

vity Lázár Adáról 2 frt, Wolf Adolf 1 frt 70 kr. Mikosovics Antal 1 frt 40 kr, Baráti Pál 1 frt 10 kr, Rankovity János Moholról 1 frt, Jakovlyevity Mita Adáról 50 kr, Maeszkási Milos 50 kr, Gyurgyev Mita 40 kr, Peczárszki János 40 kr, Tyurcsity Koszta 40 kr, Radulovity Miklós 40 kr, Kiss Antal 30 kr, Morovity Mita 30 kr, Páity Tóma 30 kr, Gruity Gy. Nikola 30 kr, dr. Nagy Kálmán 20 kr, Králik Lajos 20 kr, Péity Teréz 20 kr, Manheim Simon 20 kr, Maletás Néca 20 kr, Raduláski Milica 10 kr és Jaksity Gruja 10 kr. A választmány.

Eljegyzés. Wahl György, ispánsági díjnak, eljegyezte f. hó 8-án Gábris Péter kedves leányát, Marikát, Bajáról.

A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság legutóbb a következő határozatokat hozta: 1. Ha valamely kereskedelmi üzletben alkalmazott egyén a kereskedősegédnek és tanoncok élelmezését az arra kötelezett kereskedő helyett kizárólag a beszerzési árért és saját kiadásai megtérítésének igénye mellett eszközöli, ez az élelmezés III. oszt. ker. adó alá eső vállalatnak nem tekinthető. 2. Bizonytalan időre alakult közkereseti társaságok ingatlanai értéke után illeték-egyenértéket kötelesek fizetni. 3. Ha a bíróságtól nyert értesítés, melynek alapján a kir. pénzügyigazgatóság másodfoka határozatot hozott, magának az illető bíróságnak bejelentése szerint tévedésen alapult, a hozott határozat az eljárt pénzügyigazgatóság által, a valódi tényállásnak megfelelően az érdekeltektől felvett beadvány nélkül is hivatalból kiigazítandó. 4. Beadványok, melyekben az illetékegyenérték kiigazítása azon a címen kérik, mert a vagyon állaga csökkent, záros határidőhöz kötött felebbeszedések nem tekinthetők. 5. Azok az adózók, a kik az 1883. évi XLIV. t. c. 24. szakasza alapján az adókövető bizottság határozatáról írásban értesítve lettek, az említett határozat ellen annak kézbesítését követő naptól számított 15 nap alatt élhetnek felebbeszedéssel. 6. Ha valaki két vagy több személynek és pedig mindegyiknek külön-külön meghatározott élelmezésiglanra terjedő visszatérő szolgáltatást köt ki, s így valamelyik halálával az annak biztosítva volt szolgáltatás a többiekre át nem száll, ebben az esetben az illetőnek a visszatérő szolgáltatások egy évi együttes értékének tizenötösödös összege, hanem minden egyes szolgáltatás évi értékének tizszeres összege alapján szabandó ki.

Fiatal összeesküvők. Péterváradon a horvát hatóságok e hó 9-én este három újvidéki szerb ifjút, az ottani gimnázium tanulóit s egy szintén újvidéki kereskedősegédet fogtak el, mert titkos értekezleteket tartottak Ivanics Iván szerb hírlapíróval, a szerbiai felhívatalos „Odjek“ dolgozó-társával és a „Zasztava“ levelezőjével, ki ellen szintén kiadták az elfogatási parancsot és ennek következtében Zimonyban a napokban letartóztatták. Ivanics egyik legveszedelmesebb agitátor, ki hónapok óta igazgatja Boszniait lapadásra. A többi négy rangjog csupán czinkostársra neki. A vizsgálat nagy erélyvel folyik.

Körrendelet. A m. kir. belügyminiszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Tapasztaltatott, mikép a magánfelek, de gyakran községek és hatóságok is elmebetegek felvétele végett közvetlenül a fővárosi szt. Rókus-kórházhoz fordulnak, sőt a beteget, minden orvosi bizonyítvány, előleges engedély vagy aziránti tudakozódás nélkül, vajjon van-e ott egyáltalán a beteg befogadására hely, — a vidékről egyszerűen felszállítják s nevezett kórházba azonnali felvételt végett rövid uton beviszik. — Minthogy azonban a nevezett kórház tébolydai osztályának — korlátolt számú fekhelyénél fogva — célja első sorban a főváros területén lakó, vagy az utcákon rendőrileg felfogott elmebetegeket befogadni, nem pedig az, hogy az ország különböző részeiből felhozott elmebetegek elhelyezéséről szolgáljon, mely utóbbi csakis a rendelkezésre álló fekhelyhez képest foglalhat helyet; ennek folytán értesitem a törvényhatóságokat, hogy valamely elmebetegek netán mellőzhetlenné vált azonnali, de ideiglenes elhelyezése rendszeren azon vidék legközelebbi közkórházának netán létező tébolydai osztályán eszközölhető, a mely vidéken a beteg tartózkodik; míg ellenben bármely más tébolydában vagy elmebetegek-osztályon és így a Rókus kórház tébolydai osztályán is elhelyeztetni szándékol elmebetegek felvételi engedélye, kellelőleg felszerelt folyamodványban e helyt kérelmezendő, megjegyeztetvén, hogy a fővárosi szt. Rókus közkórházba előzetes itteni engedély nélkül távolabb vidékről felszállított elmebetegek ott fel nem vehetők; és a fenforgó szükséghez képest a felszállító magánfél, avagy a felszállított elrendelt község vagy hatóság költségén vissza fognak szállítani. Minthogy továbbá a főváros m. é. december hó 30-án 17056. számú felterjesztésével jelentést tett arról, hogy a tébolydai ápolásra nem minősített betegek hazaszállítására felszólított hatóságok a felszólításnak rendszerint későn és csak ismételt sürgetésre felelnek meg; ennek folytán tudósítom arról is, hogy a fővárosi szt. Rókus tébolydai osztályán elhelyezett vagy előlegesen kieszközölt engedély alapján esetleg a jövőben is elhelyezendő mindazon elmebetegek, kiknek hazaszállítására az illető törvényhatóság vagy magánfél a nevezett kórház igazgatósága részéről fel lett szólítva, ha a felszólítás haladéktalanul nem lesz foganatosítva, szintén az illető hatóság vagy a felszólított magánfél költségére fognak hazaszállítani. Együttal felhívom, hogy miután ismételtelen tapasztaltatott, hogy az elmebetegek számos esetekben lajtorjás szekereken annak oldalához kötözve, sőt gyakran lánccalva szállítatnak a fővárosba — intézkedjék aziránt — hogy a mennyiben ily embertelen eljárás szándéka tudomására jutna, az hatályosan meggátolassék és amennyiben tényleg történt volna, megtorolassék, s hogy az elmebetegek kellő feltűgyelet mellett, s ha elkerülhetlenül szükséges, alkalmas módon megfékezve, de nem embertelentül megkötözve szállitassanak a fővárosba. Mindezekhez képest felhívom a törvényhatóságokat, hogy jelen rendeletemet közigazgatási területén a legszelesebb körben közzétéve, fentebbi irányban haladéktalanul intézkedjék s ennek megtörténtét ide jelentse fel. Br. Oreyz Béla s. k.

A régi forintos bankókat már csak juniussal cseréli ki a közös pénzügyminiszterium. Mint a hivatalos lap közli, az 1866-iki s a forgalomból bevont I. kibocsátást egy forintos államjegy már csak ez évi

május 31-ig értékesíthetők a közös pénzügy miniszteriumnál, de itt is szabályszerint bélyegzett folyamodvánnyal kell kérni a becserélést.

Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas párt Irányi Dániel elnöke alatt tartott múlt heti csütörtöki értekezletén Szabó László képviselő kérte a pártot a zentai kérvény támogatására. E kérvényben a zentaiak a községi választásoknál elkövetett s hivatalos vizsgálat által már másfél évvel ezelőtt valóknak (?) talált sérelmeik orvoslását kérik. A párt meggyőződően a sérelmekről, a kérvény pártolását határozta el.

Színház.

Der Bettelstudent (ápr. 14.). Már igazán itt az ideje, hogy Zomborban egy Magyar Tudományos Akadémiát, vagy legalább Kiszfaludy Társaságot alakítsunk! Ennyi kulturális haladás után, már csak az hiányzik. Mert alig hogy a circusszal egybekötött Orfeum megnyílt, mely sikeresen teljesíti azon hivatását, hogy a nép közlépsős és alsó rétegeiben kellő elterjedtséget szerezzen a híres apatini indulónak: „Gengens baden!“ és az indírvana életbölcséletének alapeszméjén nyugvó böleselmi éneknek „nit amol denken!“ — már mellette a természettudományok és penetrans odeurák fejlesztésére különösen alkalmas állatsereglet hallatja ordításait. Következett a Tolnai-estély. Azután ismét az állatsereglet mellett egy, a föld forgását gyakorlati módon szemléltető újabb kulturintézmény: a „ringspiel“. Tegnapelőtt pedig megnyitotta városi színházunk az ő kis ajtajait — mert kapui ninesenek — a német Thaliának.

Nem akarjuk ez intézmények értékét azzal esőkenteni, hogy egymással összehasonlítotuk. A melyik magát serte érzi, az haragudjék meg a — többiekre!

Reám az a szép hivatás esett, hogy a német színházról referáljak, tehát énnekem a magam lovát kell dicsernem. Hogy engem ért ez a szerencse, az nagyrészt annak tulajdonítandó, hogy már megszoktam — legalább fölteszik rólam — a criticusi méltósággal egybekötött szenvedéseket. Így tehát megnyugvással nézek elébe sorsomnak. Türelmesen várom, mikor szorul hátterem ismét a vezércikkekben Bismarck, Boulanger s a többi apró-cseprő kapacitás, hogy a criticus kritizálásának helyet adjon. Különben most nem nagyon tartok tőle. Egyrészt szerencsémre kurta a saison. Aztán most éppen azért kellenek megdicserni a népet, ha némely criticusnak szája ize szerint akarnék eljárni — a miért tavál megrottam — t. i. ha nem járnának a színházba. De úgy látszik nem lesznek kénytelen dicserni. Mert nagyon járnak. De meg is érdemlik a németek, mert jó társulat.

Az első előadással mindjárt meghódították a közönséget. Igen jó énekesnők vannak, mint Pichler, Josephi k. a., ugy énekesek is, mint Swoboda H., Müller és Moravi. Játék dolgában talán lesz kifogásolni való, ha majd olyan operette kerül sorra, a melyben játék is fordul elő, mert a Koldusdiák maga csupa énekszám. Eddig a játékban is Swoboda H. mint Ollendorf és különösen Neumann az Entersch szerepében aratott zajos tapsokat. A zenekar jó, de discret, igazi „Saloncapelle“.

Der Zigeunerbaron (ápr. 15.). Zsuffolt ház előtt folyt le a második előadás is. De gyengébb volt, mint a Koldusdiáké. Az első szereplők közül ma Boré k. a. nyal ismerkedtünk meg, ki Zippa szerepét, dacára gyengékedésének, szépen juttatta érvényre. Pichler k. a. gyönyörű hangja ma is teljes elismerést aratott. Swoboda H. mint Zsupán és Müller mint Barinkay, Josephi k. a. mint Arsena igen jó összejátekot nyújtottak. Más egyéb „játék“-ról nem igen lehet szó, mert mikor Zsupánnak félóraig kell tartania kezét, míg Hommonay bele csapjon, a mi fogás és meglepetés legyen, akkor gyengélem azt a játékot. A rendezésben megleptek bennünket egy eleven igazi lóval, melyet a cigánytrupp a színpadra vezetett; persze a mi szegény magyar művésztünk apostolai még nem vitték ennyire, hogy lóhátról beszéljenek a közönséggel, ők csak per pedes apostolorum járnak. Hanem hát ezzel ki nem tőrlik a szemünket. Jobb lett volna, ha több cigányrajkót tudtak volna oda állítani, még pedig lehetőleg adami öltözetben, nem pedig szép fehér gallerral. Mert az adja meg élet azon jelenetnek, mikor az egyik cigány szerénykedve mondja, hogy nem mind az övé a gyerek, „csak 9, a tizediket ugy fogadta föl és ruházta“.

Cigánynak a Pichler k. a. elég szöke volt, a mit különben szivesen bocsátunk meg neki, mert az a haj az övé, de nem azért, mert a fodrásznak már kifizette, hanem mert a fején nőtt. A rendezésnél holmifele kihagyásokat vettünk észre, például a cigányok műhelyét a kalapalással.

Némelyik furfangos asszony kora fiatalágában kezd el a haja öszítését, hogy később ne vegyék észre, ha igazán ősz. Ez jó fufang. De néha alkalmazhatják ellene azt a szójátékot, „ne tedd magad oly kicsinynek, mert nem vagy olyan nagy!“ De azt a hüiságot nem hagyhatjuk megrovás nélkül, hogy az öreg szerepeket adó nők, nem akarják magukat ráncok által véníteni. Föltesszük, hogy ez hüiságból történik.

Mert talán csak nem akarják ezzel azt mondani, hogy nem is tartják szükségesnek magukat véníteni?..

Dr. alexander pataj.

Tisztázzuk az eszméket!

Ily cím alatt irtam a „Bácska“ 14. számában egy az ó-kanizsaiaknak Adorjánra vonatkozó egyházvédményes jogát tárgyaló közleményt, melyben világosan kimutattam, miszerint az egyházmegyei hatóságnak bármily községi kegyurat illetőleg a plébánosválasztás alkalmával oly kijelölési joga van, hogy a községi kegyur csakis a három kijelölt közül választhat érvényesen.

Érzem és tudom, hogy a t. olvasóközönség az e kérdés feletti cikkeztést már megunta s így nem is fog nek tollat kezembe, ha a „Bácska“ 25. számában nem jelent volna meg újra egy cikk dr. Király Sándor úrtól, mely állításainak igazságát — alaptalan ugyan — de határozottan tagadja.

Érvelésem erejét a m. k. helytartótanács 1800. évi augusztus hó 12-én 18836. szám alatt kelt intézvénnyel közzétett legfelsőbb királyi leiratról merítettem, melyet dr. Király Sándor ur a „Bácska“ 25. számában

egész terjedelmében vél közölni, valójában pedig — fölteszem jóhiszeműleg — de csonkítva közöl, kihagyva éppen azon részt, mely kétségtelenül igazolja, miszerint már 1800-ban bírtak egyes községek kegyuri joggal. Az ügy fontosságánál fogva ime a szóban levő intézvény egész terjedelmében: „Sua Maiestas Sacratissima clementer demandare dignata est, ut altissimo nomine omnibus Dioecesis Episcopis committatur, quo hi subordinato suo Clero notum reddant, ne in posterum quispiam sine impetrandi cuiuspiam Beneficii Ecclesiastici, quod Juri Patronatus Regii, vel Magistratus vel Communitatis subest, sive altissimo loco, sive ad Consilium hoc Locumtenentiale Regium, seu Magistratum aut Communitatem recursum formet, verum quod imposterum eiusmodi concurrentes semet praecise apud concernentes Dioecesis Episcopos, et Consistoria insinuaré debeant, quibus relinquatur ad casum enascitur alicujus Beneficii Ecclesiastici secundum strictissimam conscientiam e subordinato sibi Clero tria aptissima et dignissima Individua altissimo loco aut concernenti Patrono proponere, ea tamen ratione, ut Candidationi etiam reliqui bene meriti concernentes iuxta peractum in concursu examen inserantur, eo ceterum subnexo, quod privati Domini Terrestres ab hacce benigna ordinatione alioquin exempti habeantur. Liberae item ac Regiae Civitates et propositis per Ordinarios tribus Individuis unum eligere haud debeant, verum ipsi selectus e reliquis etiam bene meritis concurrentibus praescriptae Tabulae inserendis in salvo relinquatur, ceteroquin autem usus quoad concursum vigens ultro quoque observetur.

Ezen intézvényből kétségtelen, hogy már 1800. voltak községek, — mert communitas magyarul község, — melyek egyházközségi jogokkal voltak fölrühözva, mert különben a rendelet nem említene, quod Juri Patronatus Communitatis subest, és nem mondaná, ne in posterum quispiam ad Communitatem recursum formet. Nem áll tehát dr. Király Sándor urnak azon következtetése: hogy a hivatkozott kir. rendelet „akkor még a községekről . . . különösen kegyuri jogok tekintetében nem is intézkedhetett,“ mert ha ez igaz volna, ugy az intézvényben a Communitas szónak helye nem lehetne.

Téves lévén tehát dr. Király Sándor urnak azon állítása: hogy 1848. előtt a községek kegyuri jogot nem szereshettek vagy nem bírhattak, az erre alapított további érvelése önmagától elesik.

A hivatkozott rendeletben továbbá ki van mondva, miszerint a privat földesurak mint kegyurak, valamennyi folyamodó közül szabadon választhatnak, a szabad kir. városok pedig a hármas kijelölés mellőzésével, a többi folyamodók közül is mutathatnak be egyet. S midőn ezen intézvényben a különböző kegyurak között különbség téteik, és csak eme emű kegyurakra nézve van kivétel, világos, hogy a községek, mint kegyurak sem a privat patronusokhoz, sem a szabad kir. városokhoz nem tartozván, a kivétel rájuk nem alkalmazható, s így a hármas kijelöléshez kötvé vannak. Következésképp, ha bármely község szerez is kegyuri jogot, azt csak oly korlátok között nyerheti, melyek között az mint községnek adható, vagyis a hármas kijelölés fentartásával.

Ez különben nemcsak az én meggyőződésem, hanem így magyarázta eme rendeletet a m. kir. vallástgyi miniszter is, midőn a districtusi 9 község egyházközségi joga mikénti gyakorlásáról volt szó; mert habár a 9 districtusi község más módon szerezte meg a kegyuri jogot, mint Ó-Kanizsa Adorjánra nézve, mégis a mi ezen jog gyakorlását illeti, teljesen ugyanaz; a mi kitérnek a m. kir. vallástgyi miniszternek már 1874. évi augusztus hó 5-én Bács-Bodrogh t. e. megye közönséhez intézett rendeletéből, a hol így ír: „A mi a kegyuri jog mikénti gyakorlását illeti: e tekintetben a volt m. kir. helytartótanács 1800. évi augusztus hó 12-én 18836. sz. a. kelt intézvényével közzétett, azóta későbbi rendelet által meg nem változtatott legfelsőbb elhatározás irányadó, melynek értelmében a főegyházmegyei hatóság az illető kegyur elébe hármas kijelölést terjeszt.“ Ebből világos, hogy e rendelet még most is jogérvényes, és hogy a 9 districtusi községben nem azon indokból, tartatott fön az érsek hármas kijelölési joga, mivel azokban ezen jog már előbb fenállott“, erről a szabályozó miniszteri rendeletben szó sincs; hanem mivel községek. Ha nem ezen oknál fogva tagadtott volna meg a szabadon választás joga, melyet, mint azonnal látni fogjuk, részükre a megye is szorgalmazott, ezen rendeletre való hivatkozás a vallástgyi miniszter részéről értelemszerűen nem állna.

Bács-Bodrogh megye ugyanis Ó-Kanizsának kezdeményezése folytán e városnak jogterjeszkedési vágyát az 1875. évi szeptember 21-én és következő napon tartott közgyűlésében magáévá téve, 236. szám alatt a vallástgyi miniszterhez fölrítat terjesztett, melyben következőleg nyilatkozik: „Mindenekelőtt alázattal kijelentjük, hogy a kegyuri bemutatási jogot az egyes községek által Nagyméltóságod fentisztelt intézményétől (a föntebb idézett 1874. évi augusztus 5-én 14,886. sz. a. keltől van szó) eltérőleg és pedig olyképp kívánjuk gyakoroltatni, hogy azok ép úgy, mint bármely más magán kegyur saját lelkészüket bármilyen püspöki kijelölés nélkül megválasztván, azt a megyés püspöknek, jelen esetben a kalocsai érseknek bemutatassák, ki is a bemutatott egyént, ha csak ellene valamely canonjogi akadály fen nem forog, lelkészi hivatalában megerősíteni köteles legyen.“ S ezen kívánságát a megye egyebek közt azzal is indokolta, amit dr. Király Sándor ur is idézett közleményében hangsúlyoz, t. i. „hogy a magy. kir. helytartótanács 1800. évi aug. 12. 18,836. sz. a. intézvénye . . . merváddal már csak azért sem tekinthető, mert az akkoriban fenálló viszonyok folytán, midőn a kegyuri jog a földesuri joggal szoros kapcsolatban állott, föl sem lehetett tenni, hogy a kegyuri jog a községek által is gyakoroltassék, ez irányban intézkedést nem tartalmaz“, és hogy a szabad királyi városokat kivételképpen megillető választási jog „az azóta változott viszonyok folytán a községeket, mint hasonló testületeket ezen intézvény szellemében is megilleti.“ Sőt ugyanezen fölrítatban még Ó-Kanizsának Adorjánra nézve minden kijelölés nélküli állítólagos választási jogára is — természetesen az ó-kanizsaiak bemondása szerint — hivatkozás van.

Azonban mindezen érvelések és hivatkozások ellenében a nmélt. vallástgyi miniszter ur 1877. évi május 19-én 11,962. sz. a. kelt és Ó. cs. kir. ap. Felsőlege által

is legkegyelmesebben jóváhagyott leiratában következőleg határozott: „Ezen legfelsőbb elhatározás alapján tehát Bács-Bodrogh megye közgyűlésének 1875. évi szeptember hó 21-én 236. sz. alatt kelt . . . abbeli javaslatát, mely szerint a lelkészek a 9 községben a kalocsai érsek ur hármas kijelölése nélkül szabadon választandók volnának, mellözöm s annak ellenében 1874. évi aug. hó 5-én 14,886. sz. alatt kibocsátott rendelvényemnek azon határozatát, melynél fogva nevezett érsek ur a kegyuri testület elébe hármas kijelölést terjeszt, továbbá is föntartom.“

Ime tehát az 1800. évi helytartótanácsi intézvény a m. k. vallástgyi miniszternek határozott nyilatkozata szerint mai napig is érvényes és „irányadó, melynek értelmében a főegyházmegyei hatóság az illető kegyur elébe hármas kijelölést terjeszteni“ jogosítva van.

Ne is mondja dr. Király Sándor ur, hogy az idéztem „miniszteri leirat csak a 9 districtusi községre értendő“, mert az azok által gyakorlandó kegyuri jogról intézkedik ugyan, de az 1800. évi, — mint hangsúlyoztatik, — mai napig is jogérvényes és irányadó intézvény alapján, és így általános érvényű, vagyis minden községi kegyurra vonatkozólag irányadó.

Továbbá dr. Király Sándor urnak azon sokat mondani akaró állítására, „most, midőn a népképviselőten alapuló magyar alkotmány adta jogok mindannyiunk közös tulajdonát képezik egy 1800-ban kelt királyi rendelet nem lehet irányadó,“ L. M. ur e lapok 27. számában már igen helyesen megfélelt, azonban legyen szabad nekem még dr. Király Sándor urat figyelmeztetnem, hogy ugyan ő e lapok 14. számában igen helyesen hivatkozott az 1818-ik évi május hó 17-én 16859. sz. a. kelt, esakhogy nem a kalocsai érsekhez, — ki akkor nem is volt, mert 1817.—1822-ig a kalocsai érseki szék üres volt, — hanem a besztercebányai püspökhöz intézett legfelsőbb királyi leiratra annak beigazolásául, hogy „a plébános választásban a különböző hitfelekezetek által lakott város vagy községben egyedül a város kath. polgárai vehetnek részt.“ Az 1800. évi intézvényt is ugyanazon miniszter mondja 1874. és 1877. évből érvényesnek és irányadónak, ki a dr. Király Sándor ur által is érvényesnek elismert 1818. évi helytartótanácsi rendeletet 1876. évi október 5-én érvényben levőnek és kegyuri ügyekben megtartandónak nyilvánította. Egyik kir. rendeletre, mint jogérvényesre hivatkozni, a másiktól azt állítani, hogy nem lehet irányadó, nem logika!

Vége még egyre kell dr. Király Sándor ur figyelmét felhívnom: A kandidacio és nominacio nem egy és ugyanazon fogalom. A ki deakul tud, az érti, mi különbség van a kettő között, azért nincs helyén a kettőt összezavarni, és azt mondani; kandidacio helyesebben nominacio. A három kandidált azaz kijelölt közül lehet választani, de a kinevezett csak egy lehet és akkor választásnak helye nincs.

Ezzel, azt hiszem, eléggé tisztáztam ez eszmét, s nyugodtan tehetem le tollamat.

Isten velünk!

Dr. . . . n.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Kis-Hegyesen a „Hegyes-Vidéki takarékpénztár részvénytársaság“ 1888. évi ápril hó 5-én megtartott II. évi rendes közgyűlésén.

Az igazoló bizottság jelentése szerint, jelen volt 21 tag mint részvényes, képviselt 121 szavazatot és 161 részvényt, alapszabályaink 49. §-a értelmében, a részvényesek kellő számmal és elég részvény képviselőiben vannak jelen, a közgyűlés határozat képesnek nyilvánítván, az ülést megnyitott.

Ez után Csik Jakab vezérigazgató felhívja a részvényeseket, hogy a jelen közgyűlésre korelnököt válasszon, mire egyhangulag Cziráky József ur választott meg. Vezérigazgató, a „Bácska“ hírlap 1888. évi február 7-én 11. sz. ugyszinte a „Kalocsai Néplap“ 1888. évi február 18. sz. lapok előmutatásával konstatálja, hogy alapszabályaink 47. §-a értelméhez képest, a meghívó kellő időben közhírré tétetett.

Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével Fratricsevits János és Varga Gergely részvényesek bizattak meg.

Tárgyak: I. Elnök a meghívóban kijelölt 1. 2. és 3-ik tárgysorozati pontokra nézve, felolvastatta az igazgatóság, egy a felügyelő bizottság jelentését. A nyeremény felosztása tekintetéből felhívja a jelenlevőket, hogy az afeletti véleményeiket adnának kifejezést; mire az igazgatóság által ajánlott, és a felügyelő bizottság által pártolt tiszta jövedelem felosztása, egyhangulag elfogadtatott. Ennek folytán elnök végzésileg kimondotta: hogy a mult 1887. évi 2592 krt 82 krt tiszta nyereményből 666 krt 73 krt a tartalék tőke számlára, 25 krt a jövedelméül adományok számlájára; a részvény kiegészítési alap számlára pedig 1650 krt; és végre 251 krt 09 krt a jövő 1888. évi nyeremény számlára vitessék át. II. A tárgysorozat 4. pontja — mely egy önszegélyző betéti csoport megalakítására, az igazgatóságnak meghatalmazás adásáról szól — tárgyalás alá vétetvén; Varga Gergely két ízben ajánlja annak elfogadását, annál is inkább, minthogy a 277 rész aláírói annak létesítését forrón óhajtik. Ezután Karaszky Sándor vette át a szót és a megalakulást addigra kívánja elhalasztani, míg legalább 600 rész aláíratik; továbbá Schadt Ignác plébános ur szolt a dologhoz, azon nézetének adván kifejezést, miszerint ő nem látja be annak szükségét, hogy egy ilyen betéti csoport létesüljön, már azért sem, mert intézünknek anélkül is elfogad betéteket, a melyek azonnal kamatoznak, míg a 10 kros önszegélyző betétek, csak fél évenként lesznek tőkésítve, de meg, mert egy ily önszegélyző egylet tilthelyt már létezik, a mely bizonyára nagyobb előnyöket biztosít tagjainak, miért is annak létesítését nem pártolja. Pártolólag szolt még dr. Frankl József, mire Varga Gergely névszerinti szavazást indítványozott, melyet a többség elfogadott. Megejtetett és a név szerint beadott szavazatok eredménye szerint, 21 szavazók közül (egy, nevezetesen Hermezz Pál nem szavazott) 14-en 71 szavazattal 6 egyén 49 szavazata ellenében, a megalakulást elejtették. III. Ezután az alapító tagok jelentése olvastatott fel, melyben az igazgatóságban történt változások lettek előterjesztve; jlesen: az 1887. év folyamán alatt lekötött Lakos Imre, Halasy Mátyás és Molnár Rufi volt igazg. tagok helyébe ifj. Csabay Pál, Sándor János és dr. Frankl József urak lettek megválasztva; a három

kisorsolt: Kiss Boldizsár, Joeckel Henrik és Varga Gergely urak pedig újból beválasztattak. Póttagokul: dr. Molnár István Lajos, Varga Mihály, Kecskés Péter, Kriszthaber Simon és Firány János urak választottak meg. Az igazgatóságban ekként történt változások következtében vezérigazgató megbízott; miszerint az újonnan beválasztott ifj. Csabay Pál, Sándor János és dr. Frankl József igaz. tag urak személyes azonososságukat, ugy saját aláírásukat, közjegyzői okirattal igazoltatni és azt a cégjegyzékbe leendő beíratás végett, multhatlanul a szabadkai m. kir. törvényszék polgári osztályának azon kéressel terjeszem be, miszerint: Lakos Imre, Halasy Mátyás és Molnár Rufi a cégjegyzékből kitérölendők és helyeikbe ifj. Csabay Pál, Sándor János és dr. Frankl József urak, mint újonnan beválasztott igazgatósági tagok, igttattassanak be. IV. A tárgysorozat 6. pontjára nézve, elnök kijelenti, hogy olyanok nincsenek. Mire Karaszky Sándor ur felszólított, és elő adá: hogy ő és néhány tag társai, egy 6 pontból álló „Indítványokat“ nyújtott be az igazgatóságnak, azon okból, hogy az, a közgyűlés tárgysorozatába felvették. Elnök ennek következtében kinyilvánítja, hogy ő ezen „Indítványokat“ az igazgatóságnak 1888. évi január hó 19-én tartott ülésében tárgyalás alá vette mely intézkedést, a dr. Cziráky Gábor intézeti jogtanácsos ur által, ez alkalommal felolvasott fenti időről kelt jegyzőkönyv igazol, hogy az az igazgatóság, de különösen a jelen volt többi aláírók által is, a közgyűlési tárgysorozat felvételétől teljesen vissza vonatott. Több tárgy nem lévén, az ülést bezárattott. Cziráky József s. k., Fratricsevits János s. k., Varga Gergely s. k., jegyezte: Csik titkár.

Gazdasági levél a Bácskából.

„Megenyhült a lég s virul a határ“ mondhatjuk mindjárt a költővel s a gazda szívről nemcsak a lelesik a nagy kő, a nagy súly, a takarmányozás gondjainak nehéz köve; de addig még sok víz folyolék a Tiszán s marad ideje a gazdának elmélkedni a felett, hogy miképpen ossza be gazdasági igás erejét, hogy a megkészt kikelet cserben ne hagyja.

Azoknak, akik az ősszel jól megmélyítették talajukat, csak könnyű lesz a tavaszi munkát végezni, mert amint a talaj megszikkadt, rögtön fogasolhatják azt s azonnal mehetnek rá a vetőgéppel s a vetőgép munkáját, igen üdvös ha egy jó éles tövisborona követi. Művelt gazdánál ma már multhatatlanul találkoznunk a hengerrel is, ennek alkalmazása most, mikor ily nagy kesedelem állott be a természetnél, felette üdvös lesz a vetés után.

Meg kell tehát hengerezni a talajt, de nagy elővigyázattal, miután a henger munkája kétélű fegyver, ami nem kellő időpontban alkalmazva, több kárt tehet, mint hasznot.

Mikor a vetést bevégeztük s rá egy pár napig meleg és száraz időjárás következik, tehát nem kell attól tartani, hogy a talaj megcserepesedik, meghengerezünk a vetést. A henger az által, hogy a talajréteket érintkezésbe hozta az elvetett maggal, nemcsak azt mozdította elő, hogy a kikelt gyorsított, hanem a talaj természetani tulajdonságaiban is idézett elő változást, vagyis azáltal, hogy a talajt alkotó szerves és szervesetlen anyagokat összenyomta, a hajósságot létesítette. Ezen hajósság alapján azután az altalajban összegyűjtött nedvesség igen szépen felemelkedik a felalajra, utközben természetesen bőven ellátva a növényzetet, illetoleg ekkor még a vetőmagot nedvességgel, ami annak gyors és egészséges fejlődését nagyban elősegíti.

A hajósság által elért ezen eredmény azonban, könnyen megbosszulja magát, ha azzal kellőleg nem vagyunk óvatosak. Az altalaj nedvessége szépen felvándorol a talaj felszínére s akkor, midőn majd a hőség és szárazság fellép, talajunk teljesen elveszti nedvességét.

Hogy ez be ne következék: a kikelt tavaszi vetéseket, midőn már kellőleg meg vannak erősödve, s körülbelül araszos magasságot értek, könnyű fogas boronával szépen megjárjuk, vagyis az összenyomott felületet elromboljuk s a hajósságot megszüntetjük.

Igy járunk el az őszi vetések fogasolásánál is, melyet elmulasztani felettebb nagy veszteség és a gazdától nagy könnyelműség.

Mikor a talaj annyira megszikkadt, hogy az által lába abban, taposásával többé kárt nem tesz, könnyebb fajta fogas boronával a sorokkal párhuzamosan a vetést megfogasoljuk. Előbb azonban minthogy minden talaj a téli fagy s a tavaszi változó hideg és meleg következtében többé-kevésbé felmelegedik, az őszi vetést is meg kell hengerezni, mert különben ha ezt nem tesszük: a növény gyökere földtakaró nélkül marad és kifagy.

A tavaszi vetést, hogy minél gyorsabban elkészüljünk vele s hogy az minél hamarabb kikeljen, mélyen eszközölni nem szabad, vagyis ügyeljünk arra, hogy a vetőgép csorolyáit nagyon meg ne terheljünk.

Az ítélt elmondottak miként fennebb emlittem a vetőgépmunkáját igénybe vevő gazdára vonatkoznak. Ne hogy azonban az egyoldalúság vádjával illetessem, áttérek arra is, hogy miképpen járjon el az a kis gazda, akinek nincsen vetőgépe, aki összel is csak 5—6-re ugarolt s a kinek szorva kellett öszivetését és ekképpen kell a tavaszi vetését is végeznie.

Tudjuk, hogy mily nagy kincs a talaj nedvessége, legkivált a forró tavaszi és nyári évszakban; tudjuk, hogy mennyivel szebben fejlődnek a növények a mély szántásban, mint ott, hol a talaj csak úgy lett összekarcolva: ha tehát meglegelni képesek vagyunk e fontos szerepét a nedvességnek, akkor óvjuk is azt meg kézzel, lábbal vagy, ahogy csak Isten tudunk engedte.

E célból tavaszkor — ha már ősszel a talajt jól megmélyítettük — lehetőleg sekélyen szántunk, azaz oda iparkodjunk, hogy a talajt minél kevésbé bolygassuk, hogy ez által minél kevésbé legyen alkalma a nap és szélnek azt kiszáritani.

Ha ősszel mélyítve akár azért, mert gazos, gyomos a talajunk, akár azért, mert a nedvesség pl. a nagy hó vagy hirtelen és sebes eső a felületet lenyomta, tavaszkor ismételt szántani kell, az a szántás sekély legyen s akképpen legyen a vetés elrendezve, hogyha pl. 6 ekéje van a gazdának, az a 6 eke délig szántson. délután pedig, miután még a jószág evett, a cselédék-

kel a vetést elvégezte, kétfogattal fogasoljon, egyfogattal pedig tövis boronával járassa meg a befogasolt részletet. Ily módon eléri azt, hogy a frissen felszántott terület nem egész nap, hanem félnapig lett kitéve a tavaszi szárítószélnek hatásának.

Ha az az őszi vetés, a mely szórva lett elvetve, tavaszra kelvén nagyon sürűnek látszik és a gazda attól tart, hogy megdől és ezen megdőlés következtében türes kalászkokkal vagy aszott gabonával találkozhat, ezen szórt vetést fogas boronával ha kell hossz- és keresztirányban is járassa meg. Nem fogja az mind kitépni a vetést, csak a kívánt ritkaságot adja meg a növényeknek, melynek alapján a megerősödött száraz egykőnyyen nem fognak megdőlhetni.

Ha azután végre oly Istentől elragaszkodott gazda is találkozhat e tejjel és mézzel folyó kánaánban, aki buzatarlóját csak tavaszkor, akkor is csak a kukorica elvetése végett szántja le: annak azon jó tanácsot adnánk, hogyha már ily rosszul cselekszik, valahogy mélyen ne szántson, mert a vastag földrétegen a tengeri csirája nem fog keresztül törhetni, tehát hiányos lesz a vetése és a vetőmag tengerit ne a barázda fenekére, arra a kemény rétegre, hanem a barázda oldalába szórja el, hol a magnak kedvező ágyat biztosíthat.

Ez a gazda tehát el lehet készülni arra, hogy tavaszi vetése, ha sok eső jön, kiázik a földből, a sok nedvesség következtében a kalászosok megdőlnek, vagy pedig ha jön a nagy szárazság, a növényzet az ő földjében már akkor elstult, mikor a szomszéd föld őszi mély szántásában, a kalászos még sem érezte a 3-4 heti szárazságot.

Szobonya Bertalan.

Naptár. Aprilis.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
17 Kedd	Rezső	Rezső	5 Teodul
18 Szer.	Apollónia	Valerián	6 Eutyeh
19 Csüt.	Antónia	Emma	7 György
20 Pént.	Ágnes	Abszolon	8 Herodion

Felölös szerkesztő: **DR. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.**
Laptulajdonos és kiadó: **BITTERMANN NÁNDOR.**

NYILTTÉR. *)

Az apatini kir. járásbíró ur, Dömötör Hugó személyemet rágalmozónak nyilvánítja s e lap 27. számában közzétett figyelmeztetése szerint, ellenem még törvényes lépéseket is szándékozik tenni.

En kijelentem, hogy sohasem volt szándékomban nevezett járásbíró urat rágalmozni, mivel ez nem szokásom; hanem csupán azért tettem közhírré a járásbíró ur által rágalomnak minősített közleményt a „Bácska” 25-ik számában, mert eszembe jutott az 1886. év augusztus hó 20-án történt esemény, mely napon két betörő tolvaj tölem egy kocsit zabot lopott, én a tolvajokat embereimmel fáradsalmas üldözés után elfogtam, náluk feszítővasakat, vésőt, harapófogót s több ily betöréshez szükséges eszközöket találtam; — átadtam őket az ó-sztapári előjárónak, — ezek bekisértették a szolgabíróhoz, innen átadtak az apatini járásbírósnak, onnan azonban egypár nap mulva szabadlábra helyezték, s így nem töltötték el hiába sok időt, hanem mesterségüket tovább is szabadon üzhették.

Ezen eset előttem igen feltűnő volt, s annál kitűnőbbnek tetszett, mert mint káros ez ügyben máig sem lettem kihallgatva, a tolvajok pedig szabadon gázdálkodhatnak. Vagy talán a tolvajok már nem is bűntethetők, ha a lopott holmik náluk megtaláltak? hisz ez esetben mindegyre jobban szaporodni fognak.

Ez indított engemet a sérelmesnek tekintett közlemény közzé tételére, — de nem rágalmozási szándék; mert ha járásbíró ur fegyverrel és oltalmával a törvényt tekinti, nagyon méltányos, hogy minden egyes honpolgárnak ugyanazon törvény legyen oltalmazója s megvédője a kirablások s meglopások ellenében, annál inkább, mert környékünkön gyakoriak a lopási esetek, — de még gyakoriabakká válnak, ha a rablók bekisértetik után azonnal szélnek eresztetnek; — azt pedig, hogy néhány napi vizsgálati fogságban sem tartatják, nézetem szerint ily körülmények között a törvény sem rendeli.

Személyemet igazolni óhajtván a nevezett járásbíró az azon vádjával szemben, hogy őt hírlapi közlemények útján rágalmoztam, azok sorát azzal fejezem be, hogy úgy az előzetes, valamint a jelenlegi közleményem is, tényeken alapszik, s megfelel a valóságnak, ami kitűnik az illető helyen elfekvő adatok, illetve iratokból; felszólalásom jogosságát pedig igazolni fogja azon körülmény, ha esetleg szabadlábra bocsájtott tolvajoknak sikerülni fog meghusítani az időközben szerzett hamis tanuk által, a vizsgálat rendes lefolyását.

A járásbíró úrnak netáni rágalmozási vádjával szemben pedig eléggé fogom igazolni magamat, midőn közleményeim valóságát szóról-szóra a bíróság előtt be fogom bizonyítani.

Ó-Sztapáron, 1888. április hó 15.

Sztankovits László.

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiú

tanoncul

3-3 felvétetik azonnal

Rausch Ede

vegyeskereskedésben Hódsághon.

Versenyárgyalási hirdetés.

Bács-Bodrogh megye tek. alispáni hivatalának f. évi 5924. sz. intézkedésével jóváhagyott tervezet szerint Tatabáza községében az ezen év folyamában építendő tanterem és tanítói lakra a versenyárgyalás ezennel megnyitattik, és az árlejtés megtartására határidőül **f. évi április hó 29-ének délutáni 2 órája** Tatabáza község-házánál kitűztetik. Ha ekkor a kívánt, és a képviselőtestület által jóváhagyható eredmény nem éretnek el, ugy a második árlejtés 1888. évi május 6-án fog megtartatni.

Zárt ajánlatok 800 frt biztosítékkal a községi jegyzői irodában április hó 29-ének déli 12 órájáig elfogadtatnak.

Vállalkozni szándékozók a nevezett napon 800 frt biztosítékkal szívesen láttatnak.

Tervek, költségvetés, valamint az árlejtési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Tatabáza, 1888. április 7-én.

Deák István,
jegyző.

Tüske Márton,
bíró.

8544. sz.

tk. 1887.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az ó-szivaci róm. kath. egyházpénztár végrehajthatónak néhai Garai Mihály örökösai Garai Antal, István, Pál, Mihály, József, Rozália, végrehajtható szénvedők elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtható ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbírósnak) területén lévő, Ó-Szivacon fekvő, az ó-szivaci 473. sz. tjkvben Garai Mihály nevében álló A. 500 hr. sz. házra és beltelekre 500 frt kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi június hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor az ó-szivaci község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt Zomborban, 1887. évi november hó 26-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Egy teljesen jó karban levő
nyitott ruganykocsi
jutányos áron eladó **Koch Sándor** uradalmi ellenőrnél
Bács-Almásán.

1299. szám.

k. ig. 1888.

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött Csantavér község jegyzői, esetleg üresedésbe jövő segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

I. A községjegyzői állás javadalmazása:
1. készpénzfizetés 400 frt.
2. természetbeni szabadjakák.
3. 25 kat. hold 1400 \square öl szántóföld haszonélvezete, mely után az adót és egyenértéket a jegyző fizeti.
4. Szérűskert a rajta lévő épülettel haszonélvezete.

II. A segédjegyzői állás javadalmazása:
1. Készpénz 300 frt.
2. Lakbér fejében 60 frt.
3. 11 kat. hold $\frac{400}{1600}$ \square öl szántóföld haszonélvezete, mely után az adót és egyenértéket a segédjegyző fizeti.
4. 7 $\frac{00}{100}$ méter fűtőszalma.

A választás határidejeül **f. évi május hó 9-ik napjának d. e. 10 órája** Csantavér község-házánál tűztetik ki.

Felhívattak a pályázni szándékozók, miszerint az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában, illetve Bács-Bodrogh vármegye bizottsága által alkotott szabályrendelet 9. §-ában körülírt kellékekkel igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket f. évi április hó 30. napjáig bezárólag alulírott főszolgabíróhoz adják be, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolyán, 1888. évi április hó 9-én.

Császár Péter,
főszolgabíró.

202. szám.

1888.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kik. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbírósnak 5490. sz. végzése által a bresztováci takarékpénztár végrehajtható javára Gyurisits Sztéván és Sztójits Jován ó-sztapári lakosok ellen 300 frt tőke, ennek 1887. év szeptember hó 23. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 58 frt 15 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfogalt és 465 frtra becsült 5 ló, 2 kocsit, 2 drb szarvasmarha és 2 drb odá-bítható magtárból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 342/1888. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó-Sztapár község-házánál leendő eszközlésére 1888. évi április hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Apatinban, 1888. évi április hó 8-án.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

666. szám.

1888.

Árlejtési hirdetmény.

Parabuty községben egy iskolaház építésének terve és költségvetési előirányzata a tekintetes megyei alispáni hivatalnak 6305. alisp. 1888. sz. alatti rendeletével jóváhagyatván, ezen építkezésnek vállalkozó általi elkészítettése határozottat el.

Ennek folytán Parabuty község tanácsstermében megejtendő árlejtés határideje **f. 1888. évi április hó 22-ének d. u. 3 órájára** tűztetik ki.

Mely árlejtésre a vállalkozni szándékozók azon figyelmeztetéssel hívatnak meg, hogy magukat a 3508 frt 20 kr. költségvetési összegnek megfelelő 10 százaléknyi bánátpénzzel lássák el, az árlejtési egyéb feltételek pedig a hivatalos órákon belül Parabuty község előjáróságánál tekinthetők meg.

Parabutyon, 1888. évi április hó 2-án.

Simits Ágoston,
jegyző.

Morlok Mihály,
bíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye, zombori járásába bekebelezett 7000 lelket (ebből $\frac{7}{10}$ német, $\frac{3}{10}$ magyar és $\frac{1}{10}$ szerb) számláló Sztanisics községében (melyhez két uradalom is tartozik és azok a községi orvost külön díjazással is látják el) üresedésben levő községi orvosi állomásra ezenel pályázat hirdettetik.

Ezen állással a következő javadalmazás van egybekapcsolva:

1. Készpénz fizetés 315 frt.
2. 24 köbméter hasáb cserfa.
3. 16 hektoliter kétszeres buza.
4. Látogatási díj fejében 50 kr.
5. Halottkemi díj fejében minden haláleset után 20 kr.

Felhívattak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtván, hogy az 1883. évi I. törvény-cikk 9. §-a, valamint az 1876. évi XIV. törvény-cikk 143. §-a értelmében, nemkülönben a magyar és német nyelv bírást tanúsító okmánnyal felszerelt kérvényüket **folyó évi április hó 30-áig** ezen főszolgabíróhoz nyujtsák be.

Zombor, 1888. március hó 31-én.

Poppovits Dusán,
főszolgabíró.

3-3

1231. szám.

k. ig. 1888.

Pályázat.

Nádaly községében üresedésben álló, évi 60 frt fizetéssel, szülési esetenél segédkezésért 1 frt, minden látogatásért pedig 20 krnyi díjazattal javadalmazott községi szülész női állásra pályázat nyitattik.

Felhívattak azok, kik ezen állást elnyerni óhajtván, hogy képzettségüket igazoló okmánnyal felszerelt kérvényüket ezen szolgabíróhoz **f. év május hó 5-ik napjáig** nyujtsák be.

Zsablyán, 1888. évi március hó 28-án.

Raics Miklós,
főszolgabíró.

3-2

A zombori keletgradinai határban 91 régi láné szántóföld (2000 öllel) haszonbérbe adandó. Bővebb felvilágosi- tással szolgál a tulajdonos.

3-3

Csihás Benő.

125. sz.
1888.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi: miszerint az újvidéki kir. törvényszéknek 1886. évi 5107/p. 1886. számú végrehajtást elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 1886. évi 3478/p. számú kiküldött végzése folytán a palánkai takarékpénztár végrehajtató részére Protits István, Mija, Pánta és Illin Próka tovarisovai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 190 frt o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítésként bíróság felül- és lefoglalt és 652 frt 07 kr-ra becsült ingóságokra a palánkai kir. járásbírósnak 1888. évi 629/p. számú végzésével 190 frt tőke, ennek 1886. évi május hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj s eddig összesen 57 frt 15 kr-ban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében Hipp Miklós ügyvéd végrehajtató képviselő szóbeli jelentkezésre a 3750/p. 1886. sz. végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. c. 103. §-ára, az árverésnek Tovarisován végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására határnapul 1888. évi április hó 17-ik napjának délutáni 2 órája kitűztetik, a mikor a bíróság felül- és lefoglalt borok, hordók, kukorica, széna és kender legtöbbet ígérőnek, az idézett t. c. 108 §-ában megállapított feltételek mellett készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t. c. 111. és 112. §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Palánkán, 1888. évi április hó 2-án.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

MALEK EDE

könyvkötőnél

egy tanonc

3-3

felvétetik.

68. szám.
1888.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kir. bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 3327/p. számú végrehajtást elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 3327/p. számú kiküldött végzése folytán Krámer Jakab bulkeszi lakos végrehajtató részére Beck Károly bulkeszi lakos végrehajtást szenvedő ellen 117 frt 80 kr o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítésként bíróság lefoglalt és 392 frt 30 kr-ra becsült ingóságokra a palánkai kir. járásbírósnak 1887. évi 5512. számú végzésével 117 frt 80 kr tőke, ennek 1875. évi szeptember hó 30-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódíj s eddig összesen 36 frt 29 kr-ban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtás elrendeltetvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében dr. Eremin György ügyvéd végrehajtató képviselő szóbeli jelentkezésre a felvett végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatók s felülfoglaltatók javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t. c. 103. §-ára, az árverésnek Bulkeszen végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul 1888. évi április hó 19. napjának délutáni 2 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt szobabutor, deszkák, ágynemű stb. legtöbbet ígérőnek, az idézett t. c. 108. §-ában megállapított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is el fognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t. c. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés megkezdéséig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Palánkán, 1888. évi április hó 4-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

810. sz.
tkvi 1888.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Brankov Lázár zombori lakos végrehajtónak Sztricszevits Uros Petrov és Radonits Kuzman zombori lakosok végrehajtást szenvedő elleni 120 frt és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbírósnak) területén levő, Zomborban fekvő, a zombori 1462. számú tjkvben Radonits Kuzman Andrin nevében álló A. t. hr. 4401-4403. ö. i. 261. számú házra és 154 öllel beltelekre 240 frtban és a zombori 4015. számú tjkvben Sztricszevits Uros Petrov nevében álló A. t. 19561-19562. hr. 1052/a ö. i. számú szállás házra, udvarra, szérús kertre, és szántóra 1 hold 947 öllel 568 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi június hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatulni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1888. évi február hó 28-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

198. szám.
1888.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírósnak 1179. számú végzése által Pethő Gábor bogojevai lakos végrehajtató javára Kálóczy Sándor bogojevai lakos ellen 300 frt tőke, ennek 1888. évi január hó 1-5-ik napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 46 frt 93 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 480 frt-ra becsült 4 ló, 2 kocsit, 3 darab szarvasmarha, 1 gőbe és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulni fognak.

Mely árverésnek az 1889./1888. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Bogojeva községhez tartozó leendő eszközökre 1888. évi április hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatulni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1888. évi április hó 10-én.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

178. szám.
1884.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbírósnak 4994., 4996., és 4844/1887. számú végzése által Kocsi Mária, ifj. György András és Asztalos Pál bogojevai lakosok javára Pető József és neje Mária bogojevai lakosok ellen 150 frt, 51 frt 27 kr. és 55 frt tőkek, ezeknek 150 frt után 1887. október 21-től, 51 frt 27 kr. után szeptember 1-től, 55 frt után 1887. szeptember 29-től számított 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 88 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 578 frt-ra becsült butor, ágyneműek, 1 drb 3 akós réz kazán, 600 kéve áztatott kender, 2 ló, 2 kocsit és 2 ökrökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatulni fognak.

Mely árverésnek az 1881-1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Bogojeva a községhez tartozó leendő eszközökre 1888. évi április hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatulni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1888. évi április hó 11-én.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

8174. sz.
tkvi 1887.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajtónak Müller Mihály zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 328 frt 90 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék, (a zombori kir. bíróság) területén lévő s Zomborban fekvő, a zombori 256 sz. tjkvben Müller Mihály nevében álló A. t. hr. 709-711. sz. 77 ö. i. sz. házra és 362 1/2 öllel beltelekre 774 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi június hó 18-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. törvényszék termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatulni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi november hó 18. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főherg. és ő felsége Milán szerb király

— asztalán rendes italul szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóink, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-célokra, vagy tisztán mint asztalivizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szíves jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel
az **ÁGNES**-forrás
kuttelezősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fúszkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Zomborban: Czvetkovits Koszta, Falcione Gusztáv, Gergurov Szredoje, Heindlhoffer R., Sztrilich Zs. és Weidinger S. és Zs. uraknál.